

47. møde

Fredag den 25. januar 1985 kl. 10.00

Dagsorden:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om garantier for lån til bygning af mindre fragtskibe.

2) Første behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.fl. (Andelskasser).

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 61:

Forslag til folketingsbeslutning om duelighedsbevis til fritids-, lyst- og fiskerfartøjer over 15 fod.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 53:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af forebyggelsesarbejdet.

Af Tove Lindbo Larsen (S) m.fl.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Medlemmer af folketinget Thoft (SF), Agerschou (SF), Carsten Andersen (SF), Ruth Olsen (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven.

(Lovforslag nr. L 135).

I skrivelse af 23. januar 1985 meddeler arbejdsministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om værnepligtsorlov.
(Lovforslag nr. L 136).

Socialudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.fl. (Ændring af klagebehandling m.v.). (Lovforslag nr. L 45).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Thoft (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven.

(Lovforslag nr. L 135).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om værnepligtsorlov.

(Lovforslag nr. L 136).

Forslaget tager sigte på at beskytte værnepligtige lønmodtagere mod afskedigelse på grund af aftjening af værnepligt. Herved imødekommes et stærkt ønske fra de værnepligtiges organisationer, der har fremhævet det urimelige i, at en lønmodtager kan miste sit arbejde, fordi han skal aftjene værnepligt, og i øvrigt henvist til den beskyttelse, der finder sted af lønmodtagere i mange andre lande.

Hele denne problemstilling har været drøftet i et udvalg med deltagelse af arbejdsmarkedets parter, de berørte myndigheder og de værnepligtige. Udvalgets betænkning blev offentliggjort i foråret 1984.

På baggrund af denne betænkning har regeringen overvejet, hvorledes tilbagegangsspørgsmålet kunne løses. Betænkningen indeholder en række argumenter såvel for som imod en værnepligtsorlov. For en nærmere gennemgang heraf skal jeg henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

[Arbejdsministeren]

Det er regeringens helt principielle opfattelse, at samfundet bør beskytte den værnepligtige lønmodtager mod afskedigelse på grund af aftjening af værnepligt. Det er imidlertid også regeringens opfattelse, at beskyttelsen må tilrettelægges på en sådan måde, at der også tages et rimeligt hensyn til arbejdsgivernes interesser. Dels bør antallet af ansatte på værnepligtsorlov begrænses til dem, der havde mere end en rent midlertidig tilknytning til deres arbejdsplads, dels skal arbejdsgiveren holdes løbende underrettet, såvel om den værnepligtige rent faktisk ønsker at vende tilbage til sit arbejde som om tidspunktet herfor. Endelig må der tages hensyn til den vikar, der ofte vil blive ansat under orloven.

Det foreliggende forslag er udformet på baggrund af en afvejning af disse interesser.

Efter forslaget skal den værnepligtige lønmodtager have været uafbrudt ansat hos den samme arbejdsgiver i mindst 15 timer om ugen i 9 måneder inden aftjeningen af værnepligt, før han er omfattet af loven og således har ret til at vende tilbage til sit arbejde efter værnepligten.

Forslaget indeholder en række regler om kontakten mellem lønmodtager og arbejdsgiver i forbindelse med værnepligtsorloven. Lønmodtageren skal underrette arbejdsgiveren om tidspunktet for indkaldelse, d.v.s. om hvornår aftjeningen af værnepligten påbegyndes. Arbejdsgiveren kan, inden værnepligtstjenesten påbegyndes, afkræve den værnepligtige lønmodtager en erklæring om tilbagevenden. Lønmodtageren skal to gange under aftjeningen af værnepligt varsle sin tilbagekomst. Endelig er der særlige regler om værnepligtige, der efterkasseres eller på anden måde hjemsendes før tiden.

Forslaget indeholder særskilte bestemmelser i forhold til funktionærloven, medhjælperloven, tjenestemandensloven og de søfarende. Princippet er her, at lovforslaget ikke skal forringe allerede opnåede goder, ligesom der er udtrykkelig hjemmel til ved aftale eller på anden måde at give de værnepligtige bedre vilkår end dem, der sikres ved lovforslaget.

Afslutningsvis vil jeg gerne fremhæve, at forslaget har skullet udformes således, at det tager højde for de meget forskellige vilkår, hvorunder værnepligten aftjenes. Værnepligtstjenesten kan variere mellem ca. en må-

ned og op til to år. Varslerne for indkaldelse til aftjening af værnepligt kan svinge mellem 4 uger og op til et halvt år. Nogle værnepligtige efterkasseres med en deraf følgende forkortet tjeneste, andre tages til befalingsmænd med en deraf følgende forlænget tjeneste. Uanset hvilken situation der er tale om, bør det imidlertid være klart, under hvilke betingelser den værnepligtige har ret til at vende tilbage. Ellers vil loven ikke opfylde sit formål: at yde en reel beskyttelse mod afsked som følge af værnepligt.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne, skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om garantier for lån til bygning af mindre fragtskibe.
(Fremsat 16/1 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arne Jensen (S):

I årene fra 1961 til 1982 har loven om garantier for lån til bygning af mindre fragtskibe været justeret flere gange, senest i 1982. Dette lovforslag fastholder lovens sigte, men med den ændring, at også ombygning bliver omfattet, som det i øvrigt har været det indtil 1976, hvor man fandt, at der ikke længere var behov for denne mulighed.

Udviklingen i de senere år har vist, at der nu igen er interesse for ombygning af mindre fragtskibe. Det er nødvendigt, hvis danske rederier skal være fleksible og konkurrencedygtige også i fremtiden.

Der knytter sig til denne lov ganske store beskæftigelsesmæssige og erhvervmæssige interesser for vore mindre værfter og naturligvis også for ejere og redere, og vi kan i det hele fra socialdemokratiets side støtte forslaget og anbefale en hurtig udvalgsbehandling.

Jeg vil dog gerne ved dette lovforslags behandling bede industriministeren redegøre for de mindre værfters og småskibenes fremtid. Der går for tiden rygter om, at regeringen agter at afskaffe støtten til værftsindustrien over en bank. Det forholder sig vel